

Vuoden 2026 ensimmäinen osavuositarkastus 1.1.-30.4.2026

VD/3839/02.01.00.00/2026

PT/MR/PK/SE

Talousarvion täytäntöönpanoa koskevien ohjeiden mukaisesti talousarvion määrärahojen ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle vuosikolmenneksittain tammi-huhtikuun, tammi-elokuun sekä koko vuoden osalta tilinpäätöksen yhteydessä. Vuoden 2026 ensimmäinen osavuositarkastus on laadittu tilanteen 30.4.2026 mukaisesti.

Toimintaympäristön kehitys

Talouden ja toimintaympäristön kehittymisen ennakointi on ollut haastavaa koko 2020-luvun ajan. Merkittävä muutos aikaisempiin vuosikymmeniin on ollut geopolitiikan korostuminen aivan uudella tavalla. Koronakriisiä seurannut nopea elpyminen katkesi inflaation ja korkojen noustessa Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainaan. Toistaiseksi pienemmässä mittakaavassa toistui samankaltainen shokki alkuvuodesta 2026, kun Lähi-idässä puhkesi uusi sota, joka vaikutti energian ja muiden raaka-aineiden saatavuuteen. Tämä nostaa jälleen inflaatiota ja korkopaineita samalla kun talouskasvu on heikkoa.

Vuonna 2026 talouden näkymiä leimaa edelleen poikkeuksellisen suuri epävarmuus. Yhdysvaltojen kauppapolitiikan kiristyminen ja tullien laajentuminen ovat lisänneet epävakautta globaalissa kaupassa, ja kauppajännitteet erityisesti Yhdysvaltojen ja Kiinan välillä ovat voimistuneet. Samanaikaisesti maailmantalouden kasvu hidastuu, ja IMF ennustaa sen olevan noin 3,1 prosenttia vuonna 2026, mikä jää pitkän aikavälin keskiarvon alle.

Suomen talouden näkymät ovat edelleen heikot, vaikka käänne parempaan on tapahtunut vuoden 2025 lopulla. Tuoreimmissa VM:n ennusteissa talous kasvaa vuonna 2026 noin 0,6 prosenttia, ja kasvu jää selvästi potentiaalista hitaammaksi. Kasvu on hidasta, koska kotimainen kysyntä on heikkoa, rakentaminen pysyy matalalla tasolla ja kansainvälinen kysyntä on epävarmaa.

Työmarkkinoiden tilanne on edelleen haastava. Suomen Pankki ennustaa työttömyysasteen olevan vuonna 2026 noin 10 prosenttia, ja sen lasku on hidasta talouskasvun vaimeuden vuoksi.

Kokonaisuutena toimintaympäristöä kuvaa edelleen samanaikainen hidaskasvu, kohonnut epävarmuus ja geopolitiittisten riskien korostuminen. Näiden tekijöiden vuoksi talouskehitys on herkkä ulkoisille muutoksille, ja ennusteisiin liittyy tavallista enemmän epävarmuutta. Oleellista on muun muassa, miten meillä olevat kriisit kehittyvät.

Vantaan kannalta taloussuhdanteen kääntyminen olisi hyvin tärkeää. Rakentamisen elpyminen piristäisi Vantaa taloutta ja parantaisi kaupungin erittäin heikkoa työllisyystilannetta. Myös muiden investointien kasvu ja kasvava kulutuskysyntä tukisivat Vantaan taloutta.

Vantaalla oli 252 956 asukasta vuoden 2025 lopussa. Väestö kasvoi vajaalla 1 700 asukkaalla, joka oli 2140 henkeä vähemmän kuin edellisvuonna. Edellisen kerran määrällinen väestönkasvu on jäänyt tätä alhaisemmaksi yli 20 vuotta sitten, vuonna 2004 (+1 390). Suhteellisesti väestö kasvoi ainoastaan 0,7 prosenttia, mikä oli vähemmän kuin kertaakaan aiemmin vuodesta 1970 lähtien. Väestönkasvun väheneminen johtui suurelta osin pienentyneestä maahanmuutosta vuonna 2025.

Kotimaan nettomuutto on jäänyt Vantaalla negatiiviseksi useana vuotena ja ennakkotietojen mukaan muuttotappio kasvoi jonkin verran vuoteen 2024 verrattuna. Merkittävin muutos kotimaan muuttoliikkeessä oli se, että ennakkotietojen mukaan Vantaa kärsi muuttotappiota Helsingin kanssa. Tätä ennen nettomuutto Helsingin kanssa on ollut miinuksella ainoastaan kerran, vuonna 1995. Vantaan väestö kasvoi jo kuudetta vuotta peräkkäin ainoastaan vieraskielisten ansiosta. Vuonna 2025 vieraskielisten määrä lisääntyi 3 530 hengellä, kun kotimaankielisten määrä väheni 1 840 hengellä. Vantaa oli kuudesta suurimmasta kaupungista ainoa, jossa kotimaankielisen väestön määrä väheni.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vantaan väestö on vuoden 2026 ensimmäisen neljänneksen aikana poikkeuksellisesti vähentynyt neljällä hengellä. Tämä johtuu Suomen ja Viron välisestä väestökieritietojen vaihtoa koskevasta valtiosopimuksesta, jonka mukaan Viron kansalaisilla voi olla vakainainen osoite rekisteröitynä vain yhteen maahan. Tilanteen harvinaisuutta kuvastaa se, että Vantaan netto-maahanmuutto ei ole kertaakaan aiemmin ollut negatiivinen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana vuodesta 1990 lähtien. Kotimaan nettomuutto oli sen sijaan alkuvuonna plussalla 60 henkeä ja luonnollinen väestönkasvu 170 henkeä. Syntyneiden vauvojen määrä on kasvanut. Vuoden 2026 tammi-maaliskuussa Vantaalla syntyi 645 vauvaa, joka oli 59 vauvaa enemmän kuin vastaavana ajankohtana edellisvuonna.

Maaliskuussa 2026 Vantaan asukkaista 19 800 oli työttömänä, mikä oli lähes 1 400 enemmän kuin vastaavana ajankohtana viime vuonna. Kun verrataan kahden vuoden takaiseen lukemaan, oli työttömiä peräti 3 800 enemmän. Työttömyys on todella korkealla tasolla, sillä ainoastaan koronan alkuaikoina koettiin hetkellisesti tätä suurempia lukemia. Työttömien määrä kuitenkin hieman laski helmikuusta, koska lomautettujen määrä väheni 163 hengellä. Pitkäaikaistyöttömyys on muutamia poikkeuskuukausia lukuun ottamatta kasvanut vuoden 2023 lokakuusta lähtien.

Pitkäaikaistyöttömien määrä on jo pidempään ollut historiallisen korkealla tasolla ja vuoden 2025 lopussa Vantaalla oli runsaat 8 000 pitkäaikaistyötöntä. Maaliskuussa pitkäaikaistyöttömien määrä oli kasvanut jo yli 8 200 henkeen. Myös nuorisotyöttömyys on Vantaalla viime vuosina kasvanut, vaikka nuorisotyöttömyydessä näkyy kausivaihtelua vuodenaikojen mukaan. Maaliskuussa 2026 alle 25-vuotiaita työttömiä oli 2 230 henkeä, joka oli 280 enemmän kuin vuosi sitten ja 560 enemmän kuin kaksi vuotta sitten.

Helsingin seudun kunnista työttömyysaste oli korkein Vantaalla (14,7 %) ja alhaisin Sipoossa (7,7 %). Vantaan työttömyysaste oli myös koko Uudenmaan korkein. Kuudesta suurimmasta kaupungista työttömyysaste oli maaliskuussa 2026 korkein Tampereella (15,7 %) ja alhaisin Espoossa (11,2 %).

Työ- ja elinkeinoministeriön työmarkkinaennusteen mukaan Uudenmaan työttömyystilanne tulee jatkuamaan heikkona. Ministeriö arvioi, että Uudellamaalla työttömien työnhakijoiden määrä tulee kasvamaan kaikista pisimpään, vuoteen 2027 saakka.

Rakentamisen pohjakosketus on jatkunut tämän vuoden ensimmäisen kolmanneksen ajan. Kuluttajien luottamus on ennätysalhaalla. Keskeisenä tekijänä uusimpaan luottamuksen tiputukseen on Iran-kriisillä, joka on jo nyt nostanut mm. energian hintaa ja euriboria, jotka puolestaan kiihdyttävät inflaatiota. Uusien asuntojen kauppa on edelleen lähes pysähtynyt ja vanhojenkin asuntojen kaupan kasvu pysähtyi tämän vuoden helmi-maaliskuulle tultaessa.

Asuntorakentamisen aloituksia oli vuoden 2026 ensimmäisen kolmanneksen aikana reilut 90. Viime vuonna vastaavana aikana aloituksia oli 310. Asuntorakentamisaloitusten väheneminen johtuu siitä, että kerrostaloasuntojen rakentamisen aloituksia oli tänä vuonna ensimmäisen kolmanneksen aikana vain

45, kun niitä viime vuonna oli vielä lähes 190 asuntoa enemmän. Vuosina 2016–2025 oli aloituksia ensimmäisen kolmanneksen aikana keskimäärin vajaat 750.

Verorahoituksen kehitys

Kaupunki on saanut tammi-huhtikuussa 2026 verotilityksiä yhteensä 186,2 milj. euroa (2025: 185,4 milj. euroa), josta kunnallisveroja 151,7 milj. euroa (2025: 149,3 milj. euroa), yhteisöveroja 31,0 milj. euroa (2025: 29,2 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 3,5 milj. euroa (2025: 6,8 milj. euroa). Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-huhtikuussa 3,2 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla 1,6 prosenttia enemmän. Kuluvana vuonna tilitettävät kunnallisverot nousevat koko maassa arviolta yhteensä noin 5,7 prosenttia.

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa toukokuussa vuoden 2024 valmistuneen verotuksen, vuoden 2025 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto), valtiovarainministeriön uusimpien verotuloennusteiden sekä arvioidun kuntakohtaisen väestön kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kertyvän Vantaalla vuonna 2026 noin 22,9 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa on oletettu. Suurin syy löytyy edelleen heikosta työllisyystilanteesta, jonka vuoksi palkkatulojen kehitysarviota on laskettu. Vuoden 2025 verotus valmistuu lokakuussa, mahdollinen jakosuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastetaan myös vuoden 2026 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet. Kuntaliitto päivittää koko maan kunnallisveroennusteen ja kuntakohtaiset kehikot seuraavan kerran elokuussa sekä syys-lokakuussa, kun valtion budjetin linjaukset ovat tiedossa.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 31,0 milj. euroa tammi-huhtikuussa, nousua 6,1 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen nousu edellisvuoteen oli sama 6,1 prosenttia. Kuluvana vuonna tilitettävät yhteisöverot nousevat koko maassa arviolta yhteensä noin 3,0 prosenttia. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan ylittävän talousarvon (68 milj. euroa) noin 3,1 milj. eurolla verovuoden 2025 lisäennakoiden takia. Kuntaliiton yhteisöveroennuste on vielä hyvin epävarma ja tarkentuu, kun valmistuvan yhteisöverotuksen 2025 tiedot valmistuvat.

Tammi-huhtikuussa on kaupungille kertynyt kiinteistöverotilityksiä 3,5 milj. euroa. Ennusteen mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 111,0 milj. euroa vuonna 2026, joka alittaisi talousarviossa arvioidun 6,0 milj. eurolla. Kiinteistöveroennustetta ovat laskeneet edellisiin verovuosiin liittyvät negatiiviset oikaisut sekä kiinteistöjen verotusarvojen lasku.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan alittavan talousarvion peräti noin 25,8 milj. eurolla. Veroennusteet tarkentuvat vielä loppuvuoden aikana.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta Kuntaliiton valtionosuuslaskelman mukaan 209,9 milj. euroa, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvausta 19,0 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 43,4 milj. euroa vuonna 2026. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 272,4 milj. euroa, eli ylittävän talousarvion 3,4 milj. eurolla.

Käyttötalous

Tammi-huhtikuussa kaupungin ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 134,1 milj. euroa, toimintakuluja -370,8 milj. euroa ja toimintakatteen on muodostunut -236,7 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa

toimintatuotot ovat toteutuneet 35-prosenttisesti, toimintakulut 30-prosenttisesti ja toimintakate 28-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 379,1 milj. euroon ja toimintakulut -1 202,2 milj. euroon vuoden loppuun mennessä. Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan alittamaan talousarvion noin 1,1 milj. eurolla. Toimintatuottoihin ennustetaan pientä ylitystä kasvatuksen ja oppimisen toimialalla. Kaupunkiympäristön toimialalla maanmyyntivoittojen arvioidaan jäävän talousarviosta rakentamisen matalasuhdanteen ja edelleen hiljaisen tonttikysynnän vuoksi. Toisaalta maankäyttösopimustulot tulevat ylittämään talousarviossa arvioidun.

Toimintakulut alittavat talousarvion ennusteen mukaan noin 14,9 milj. eurolla. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla ennustetaan ylitystä kotikuntakorvausten noususta, kelpoisuusasteen nousun vaikutuksista sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuden subventoinnista. Varhaiskasvatuksen sijaiskustannukset tulevat ylittämään talousarvion, mutta kokonaishenkilöstömenojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Työmarkkinatuen kuntaosuuden arvioidaan ylittävän talousarvion yleisen talouden suhdannetilanteen ja sen johdosta yhä heikentyneen työllisyystilanteen vuoksi. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan noin 13,4 milj. euroa positiivisempänä talousarvioon nähden.

Kuntaliiton toukokuisen ennusteen mukaisesti verotulojen ennustetaan alittavan talousarvion peräti 25,8 milj. eurolla. Kuntaliiton verotuloennusteen negatiivinen poikkeama syksyn 2024 arvioista lähtien on ollut poikkeuksellisen suuri erityisesti kunnallis- ja yhteisöveroissa. Käytännössä jokaisessa uudessa ennusteessa verotuloja on laskettu edelliseen verrattuna. Kunnallisverotilitysten kehitykseen vaikuttaa erityisesti kasvaneet työttömyysluvut ja yhteisöveroissa ennustettua tuloa laskee talouden suhdannetilanne. Vantaa on hyvin suhdanneherkkä kaupunki ja erityisesti rakentamisalan ahdinko on vaikuttanut verotulokehitykseen. Kiinteistöverotulojen kertymä oli heikko jo vuonna 2025, ja ennustetta on edelleen laskettu syksyn 2025 ennusteesta noin 5,5 milj. eurolla. Kuntaliiton arvion mukaan kiinteistöveron kehitys on historiallisen heikkoa vuonna 2026 ja kiinteistöjen verotusarvon heikkenevät ensimmäistä kertaa vuodesta 2014 alkavan tilastohistorian aikana. Tähän vaikuttaa vähäinen uudisrakentaminen sekä jälleenhankinta-arvojen heikko kehitys. Valtionosuustuottojen arvioidaan toteutuvan 3,4 milj. euroa talousarviota positiivisempänä.

Korkokulujen talousarvio vuodelle 2026 on 26,1 milj. euroa, mikä on 5,4 milj. euroa enemmän kuin tilinpäätöksen 2025 toteuma. Ennusteen mukaan korkokulut ylittävät talousarvion noin 2,0 milj. eurolla. Kaupungin lainamäärä on kasvanut nopeasti ja tulee kasvamaan myös tulevaisuudessa. Kasvavan lainamäärän vuoksi kaupungin korkomenot tulevat tulevaisuudessa väijäämättä kasvamaan.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-huhtikuussa toteutunut 38,9 milj. euroa ja koko vuonna niitä ennustetaan kertyvän yhteensä noin 114,0 milj. euroa.

Vuoden 2026 ensimmäisessä osavuositarkastuksessa vuosikatteeksi ennustetaan 39,7 milj. euroa, joka alittaa talousarviossa oletetun noin 9,5 milj. eurolla. Tulosennuste päättyy noin -76,4 milj. euron alijäämään (talousarvio -67,9 milj. euroa).

Investoinnit

Tammi-huhtikuussa kaupungin ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 0,3 milj. euroa, investointiosan menoja -94,0 milj. euroa ja investointiosan netto on -93,8 milj. euroa.

Kaupungin ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2026 toteutuvan 393,0 milj. euron tasolla ja alittavan talousarvion investointimäärärahat noin 0,7 milj. eurolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 43,5 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan -349,5 milj. euroa (talousarvio -350,2 milj. euroa). Investointiosan tuloista valtaosa kertyy valtion rahoitusosuudesta Vantaan ratikan rakentamiseen.

Investointimenojen ennustetaan tällä hetkellä hieman alittavan rakentamisinvestoinneissa (0,8 milj. euroa). Rakentamisen muutokset ennusteeseen johtuvat hankealoitusten siirtymisistä sekä odotuksista poikkeavista urakkahinnoista. Irtaimen omaisuuden osalta on talousarvion ylityspaineita, mutta vain noin 0,1 milj. eurolla. Muiden investointiryhmien ml. Vantaan ratikan ennustetaan pysyvän talousarviossa.

Rahoitus

Vuoden 2026 nettolainanoton arvioidaan olevan runsaat 343 milj. euroa, minkä lisäksi kaupunki jälleen rahoittaa vuoden 2026 lainojen lyhennykset, yhteensä n. 36,8 milj. euroa. Näin ollen kuluvan vuoden bruttolainanotto on todennäköisesti 380 milj. euroa riippuen loppuvuoden talouden kehityksestä ja kaupungin likviditeettitilanteesta. Kaupungin lainakanta ylitti uudelleen miljardin euron rajan vuoden 2025 lopussa. Lainakannan kasvu jatkuu voimakkaana myös tulevina vuosina, kun kaupungin muiden investointien lisäksi myös Vantaan ratikka -hanke etenee. Kaupunki nosti heti alkuvuonna 100 milj. euron suuruisen ns. vihreän lainan ja tarkoitus on varmistaa toinen 100 milj. suuruinen pitkäaikainen laina ennen kesälomakautta.

Likviditeettitilanne on toistaiseksi jatkunut hieman ennustettua parempana, mutta ero ennusteeseen todennäköisesti tasaantuu vuoden loppuun mennessä. Likviditeettitilanne huomioidaan kaupungin ja sen yhtiöiden pitkäaikaisten lainojen nostojen ajoituksessa. Kassanhallinnan strategisena tavoitteena on riittävän likviditeetin turvaaminen konsernitason kaikissa tilanteissa.

Kaupunginhallitus 1.6.2026 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi vuoden 2026 ensimmäinen osavuosikatsaus, ja
- b) esittää vuoden 2026 ensimmäinen osavuosikatsaus kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Kaupunginvaltuusto 22.6.2026

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi vuoden 2026 ensimmäinen osavuosikatsaus.

Liitteet:

- Liite 1: Vantaan kaupungin ensimmäinen osavuosikatsaus 2026
- Liite 2: Suurimpien tytäryhtiöiden osavuosikatsaukset 1/2026
- Liite 3: Sitovien tavoitteiden raportointi 1/2026

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot: talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254
talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, puh. 040 626 7613
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi